

JAARVERSLAG
2024

|doarp|s|wurk|
foar de mienskip fan no en moarn

Elke dag in
beweging komen,
uit liefde voor
Fryslân

Met veel plezier bieden wij u hierbij een overzicht van de activiteiten die Stichting Doarpswurk in 2024 heeft verricht. In dat jaar hebben wij – net als de voorgaande jaren – weer veel dorpshuizen, dorpsbelangen en andere initiatieven mogen ondersteunen. Initiatieven die stuk voor stuk een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in kleine kernen.

Het jaar 2024 stond eveneens in het teken van het afscheid van het Netwerk Duurzame Dorpen (NDD). In het eerste half jaar zijn daartoe nog losse opdrachten verstrekt aan onze stichting om te voorkomen dat initiatiefnemers met vraagstukken over lokale energie-initiatieven niet tussen wal en schip zouden vallen, nu zijn deze activiteiten ondergebracht bij het recent opgerichte Fries Energiehuis. Wij hopen van harte dat hiermee een belangrijke stap is gezet om deze initiatiefnemers blijvend te kunnen ondersteunen en zullen uiteraard – daar waar mogelijk en gewenst – samenwerken dan wel initiatiefnemers doorverwijzen. Voor duurzame initiatieven is een nieuwe entiteit opgericht (Stichting Duurzame Gemeenschappen) die volledig los staat van Doarpswurk en waar wij zowel financieel als bestuurlijk geen binding mee hebben. Daar waar mogelijk zullen wij ook een constructieve samenwerking met deze partij aangaan aangezien veel vraagstukken in dorpen ook vaak een duurzame component in zich dragen.

Daarnaast zijn in 2024 verdere stappen gezet – in samenwerking met collega ondersteuningsorganisaties – om te komen tot een op onderdelen te wijzigen ondersteuningsstructuur. Dit proces loopt al geruime tijd en het is de intentie om de pilot (YnMienskip) die nu in zowel Zuidwest Fryslân als de Waddenregio loopt uit te rollen over de rest van de provincie Fryslân. Op welk moment en in welk tempo zich dit zal gaan voltrekken is op dit moment nog onvoldoende duidelijk.

In 2024 zijn wij gestart met het traject Toekomstbestendig Dorpshuis. De doelstelling van dit project is om een essentiële bijdrage te leveren aan het behoud en de versterking van dorpshuizen als kloppend hart in Fryslân. In 2025 zal dit project nog doorlopen en wij zijn in 2025 eveneens gestart met een soortgelijk project maar dan gericht op de dorpsbelangen.

“Foar de mienskip fan no en moarn”

Theo Andreae

Directeur stichting Doarpswurk

Advies en ondersteuning ontmoetingscentra

Dorpshuizen zijn het sociale goud van de vele dorpen in Fryslân. En hun rol en positie wordt steeds belangrijker. Denk aan de vele uitdagingen die er maatschappelijk zijn op het gebied van zorg (zorg om en voor elkaar), ontmoeting, eenzaamheid, inclusie, demografische ontwikkelingen en ga zo maar door. Ook binnen het IZA (integraal zorgakkoord) worden dorpshuizen en/of wijkcentra genoemd als een belangrijke spil om de kracht van de mienskip te mobiliseren.

Doarpswurk sluit al vele jaren aan als ervaren procesbegeleider aan bij trajecten van verduurzaming, verbouw, nieuwbouw. Doarpswurk vliegt daarbij alle trajecten zoveel als mogelijk integraal aan. Zo is er bij de ondersteuning aandacht voor de toekomstbestendigheid van ontmoetingsplaatsen en wordt er gekeken of de ontwikkeling past binnen de visie van het dorp en de omgeving. Dit jaar zijn er 18 trajecten afgerond en nog 6 in ontwikkeling.

Daarnaast kijkt Doarpswurk naar de samenstelling van het bestuur en wordt de exploitatie – nu en toekomstig - onder de loep genomen. Door niet alleen te kijken naar de ‘stenen’ van het gebouw, maar ook naar de mensen zorgt deze integrale aanpak voor een toekomstbestendige ontmoetingsplaats, waarbij de continuïteit zoveel als mogelijk geborgd is. Er zijn 4 trajecten afgerond en nog 11 in ontwikkeling.

TRAJECT

Toekomstbestendig Dorpshuis

Toenemende verschraving en individualisering, problematische bereikbaarheid en dubbele vergrijzing zijn zorgwekkende ontwikkelingen voor de Friese leefbaarheid op het platteland. Dorpshuizen hebben een belangrijke functie en stimuleren samenwerking, nieuwe (zorg)concepten en verbinding.

Traject Toekomstbestendig Dorpshuis

Het doel van ons traject Toekomstbestendig Dorpshuis is het creëren van toekomstbestendige duurzame dorpshuizen die zichzelf kunnen bedruipen. En daarmee een effect hebben op het vergroten van de leefbaarheid in het dorp. Zoals bijvoorbeeld met initiatieven op het gebied van WMO, zorg en vervoer. Projectideeën zijn daarbij gericht op twee pijlers:

- Functieverbreiding: hier gaat het om de toevoeging van nieuwe functies of het versterken van bestaande functies.
Inbreiding/vernieuwing
- Maatschappelijke betrokkenheid: hier gaat het om elkaar ontmoeten, kwetsbare mensen te helpen en te betrekken bij de samenleving, gezamenlijkheid en verbinding. *Sociale inclusie*

Proces

Na o.a. een informatieve webinar hebben zich negen dorpshuizen aangemeld voor dit traject. Tijdens de kick-off op 14 september 2024 hebben zij hun idee gepresenteerd aan elkaar, de adviescommissies en dorpen coördinatoren van de betreffende gemeenten. Alle deelnemers zijn naar huis gegaan met de prijs! Een boost om hun idee verder te brengen: € 1500,- (gemeentelijke bijdrage) en een adviestraject van 3 maanden (incl. advies van Sport Fryslân, Keunstwurk, Streekwurk en Doarpswurk).

Het werd duidelijk dat dorpshuizen niet alleen op zoek zijn naar hoe zij dit idee tot uitvoering brengen, maar met name hoe zij dit samen met het dorp doen en hoe dit past binnen de bredere toekomstige ontwikkeling van het dorp. Het traject wordt voor de opvolging van dit proces uitgerold in 2025.

Ondersteuning dorpsbelangen en initiatiefnemers gerelateerd aan dorpsbelangen

Doarpswurk ondersteunt al jaren dorpsbelangen. We spelen hierbij in op de behoefte van het dorpsbelang en het dorp zelf. Door een sterk samengesteld bestuur kan er veel bereikt worden. De ondersteuning van Doarpswurk richt zich op het versterken hiervan. We zien een tijdsbeeld waar tekorten aan bestuursleden steeds hoger op lopen, maar de behoefte aan elkaar ontmoeten en saamhorigheid binnen het dorp juist groot is. Met een sterk bestuur zijn initiatieven op het gebied van leefbaarheid, opstellen van dorpsvisies en de samenwerking met overheid en belanghebbenden beter te realiseren. Hierin investeren we dan ook graag met de inwoners. Er zijn 3 trajecten afgerond en nog 4 in ontwikkeling.

Bij het opstellen van dorpsvisies, uitwerken van leefbaarheidsinitiatieven of invulling geven aan gebieds- en duurzaamheidsvraagstukken (veelal onderdeel van een dorpsvisie), is het belangrijk om inwoners van jong tot oud te betrekken. Inclusie is ook bij dorpen van groot belang. Willen we meer dan voorheen werken aan een 'gezamenlijke' samenleving dan zal tijd en aandacht besteed moeten worden aan het versterken van het collectief. Een collectief waarin iedereen kan en mag meedoen. Er zijn 4 dorpsvisie trajecten afgerond en nog 8 in ontwikkeling.

Doarpswurk werkt daarbij altijd op basis van wat nodig is, laat de kracht en eigenaarschap bij dorpsbelang dan wel de andere initiatiefnemers (veelal ressorterend onder dorpsbelangen), biedt maatwerk en stimuleert gedragenheid. Van de overige trajecten zijn er 11 afgerond en nog 21 in ontwikkeling.

Expertise ontwikkeling

De geformuleerde doelstellingen werden vertaald in het versterken van de expertise op het gebied van:

- Dorpsprocessen
- Visievorming wonen
- Ontmoetingscentra
- Nieuwe financieringsmodellen
- (doorontwikkeling) plaatselijk belang
- Dorpsvisies
- Bestuurlijke continuïteit

Met webinars, cursussen en trainingen werden naast de één op één gesprekken met de adviseurs, de bestuurders van dorpen meegenomen in bijeenkomsten waar zowel interne als externe adviseurs zorgen voor een heldere kennisdeling.

Webinars, cursussen, trainingen

Cursus 'Organisatie en Financiën'

Cursus Sociale Hygiëne voor dorpshuizen en sportverenigingen, i.s.m. Sport Fryslân

Cursus Marketing voor Dorpshuizen en dorpsbelangen

Webinar IMF-regeling samen met Streekwurk

Webinar Ferduorsumjen Mienskipsgedebouwen samen met Streekwurk

Webinar Meitinkers Koersdocument

Fries Fondsen Forum samen met Keunstwurk

Landelijk Overleg Platform Dorpshuizen.nl en digitale Vraagbaak voor dorpshuizen

Pilot Mienskipsiniatieven in de regio Zuidwest-Fryslân

Workshop door Doarpswurk: 'Dorpshuis anders'

Vrijwilligerspunt Gemeente Weststellingwerf - Workshop binden en boeien van vrijwilligers – inspiratieavond 21 maart

Lemmer - Workshop binden en boeien vrijwilligers - 10 juni

Meegedaan aan:

De Nationale AI Challenge

Eilandtour 2024

Gemeente Waadhoeke Wyk- en doarpsmoeting - 6 nov

Gemeente Waadhoeke Doarpsûzemoeting - 10 april

Netwerkopbouw en samenwerking(en)

Doarpswurk is voor vele partijen een belangrijke netwerkpartner (en vice versa). Belangrijke doelstelling van het netwerk is het delen en versterken van kennis en expertise. Onze Stichting deelt daarbij haar kennis en ervaring kosteloos.

Belangrijke netwerkpartners waar ook in 2024 contacten mee zijn onderhouden en bijeenkomsten zijn georganiseerd betreffen:

- Provincie Fryslân en in haar verlengde Streekwurk
- Gemeenten
- Collega ondersteuningsorganisaties (Keunstwurk, Sport Fryslân, FME, Planbureau Fryslân, Ús Koöperaasje)
- Andere provinciale ondersteuningsorganisaties
- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK)
- Platform dorpshuizen.nl
- Nederland Zorgt voor Elkaar (NLZVE)
- Diverse regionale en lokale samenwerkingspartner

MANIFEST

Bingo gate

In 2024 heeft Doarpswurk zich actief ingezet tegen het verbod op het combineren van bingo met alcoholvergunningen in dorps- en buurthuizen. Dit verbod had grote gevolgen voor ontmoetingscentra, waar bingo een belangrijke sociale functie vervult, vooral voor ouderen en vrijwilligersorganisaties.

Samen met onze zusterorganisaties bracht Doarpswurk het probleem onder de aandacht in Den Haag door middel van een manifest met de oproep om de wet te wijzigen en tot die tijd de handhaving stop te zetten. Deze actie benadrukte een bredere uitdaging: hoe regelgeving soms onbedoeld het gemeenschapsleven en vrijwilligerswerk bemoeilijkt.

Daarnaast hebben de Friese burgemeesters een motie ingediend via de VNG met dezelfde oproep. Dankzij deze gezamenlijke inspanningen kondigde staatssecretaris Vincent Karremans in september 2024 een wetswijziging aan, waardoor bingo weer mogelijk werd in dorpshuizen en wijkgebouwen waar alcohol wordt geschonken. Dit wetsvoorstel ligt op dit moment ter behandeling in de Tweede Kamer.

Communicatie & organisatie

De communicatie van Doarpswurk bestaat voor een belangrijk deel uit het wekelijks delen van informatie die voor de bestuurders van dorpshuizen en dorpsbelangen van waarde kan zijn voor het uitvoeren van hun taken. De kennis wordt in (online) bijeenkomsten gedeeld waarbij we zoveel mogelijk zelf vorm en inhoud opstellen, maar een enkele keer een deskundige inhuren of samenwerken met andere organisaties die ook Friese vrijwilligers ondersteunen zoals Sport Fryslân, Streekwurk en Keunstwurk.

Elke maand worden vrijwilligers van dorpen met een interview in de spotlights gezet. Hiermee willen we andere bestuurders, beheerders en werkgroepleden inspireren en laten zien wat dorpen kunnen bereiken en natuurlijk hoe het proces loopt. Hiermee willen we ook de verschillende werkzaamheden van onze adviseurs in beeld brengen, die de dorpen daarbij ondersteunen.

Met een maandelijks blog van een medewerker en “een moment van” worden ook de mensen die niet op de voorgrond treden, maar wel van belang zijn voor het goed draaien van de organisatie in beeld gebracht.

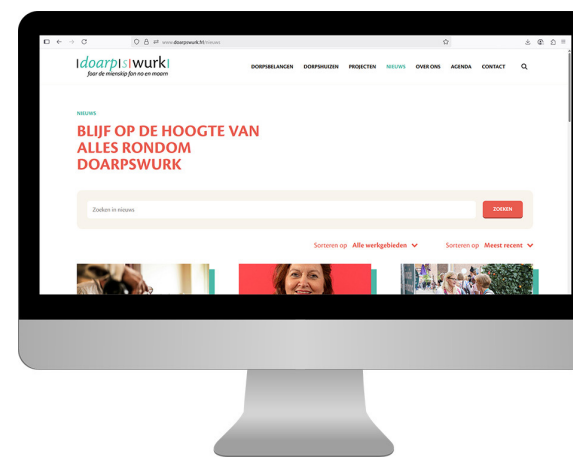
Artikelen van andere organisaties die aanvullend zijn op deze informatie delen we uiteraard ook zoals de nieuwsberichten van de landelijke website Dorpshuizen.nl met de Vraagbaak, met een schat aan kennis over beleid, financiën, en wet- en regelgeving.

Naast de maandelijks nieuwsbrieven worden er bijna wekelijks uitnodigingen per direct mail aan de besturen van dorpshuizen en dorpsbelangen gestuurd. Dit betreft cursussen, webinars en andere bijeenkomsten. Deze uitnodigingen worden ook gedeeld op de social media waar Doarpswurk actief is zoals X (account ondertussen opgeheven), Facebook, Instagram en LinkedIn voor een groot bereik en een betere bekendheid van het werk van onze organisatie.

Doarpswurk is aangesloten bij de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) en ondersteunt deze organisatie bij het opstellen van diverse brochures zoals in 2024: Handreiking LVKK- Wonen in een krachtige gemeenschap en LVKK- Dorpshuis zonder drempels. Alle aangesloten provinciale verenigingen zorgen ervoor dat deze documenten bij de dorpen terecht komen.

Cijfers website en socials 2024

Websites/socials	Meetdatum	Gegevens
www.doarpswurk.frl	01-01-2024 – 31-12-2024	16840 gebruikers
X (Twitter) @Doarpswurk	15-01-2025	1085 volgers
Facebook Doarpswurk	15-01-2025	1038 volgers
LinkedIn Stichting Doarpswurk	12-02-2025	769 volgers
Instagram Doarpswurk	12-02-2025	389 volgers
Nieuwsbrief Doarpswurk	12-01-2025	1299 abonnees

Bestuur

V.l.n.r.: Jan Wiebe Visser (penningmeester), Doeke Fokkema (voorzitter), Sjoeko Kooistra (bestuurslid), Durk Grouwstra (bestuurslid), Pieter van der Werff (secretaris)

Personeel *(Foto's zie pagina 1.)*

Theo Andreae (directeur), Titus Sijmonsma (adviseur noordoost), Eddy Lania (adviseur zuidwest), Riejanne Bouma (adviseur zuidoost), Freija de Jong (adviseur noordwest), Janke Visser (adviseur noordoost), Johannes de Jong (projectmedewerker), Hilco Wiersma (IT-ondersteuning, websites), Lysbeth Andela (officemanager), Anneke Aans (bureaumedewerker)

Johannes Lankester (coördinator Netwerk Duurzame Dorpen), Lucie Gelderblom (coördinator mobiliteit en kringlopen), Bregje Hamelynck (coördinator De Voedselwerkplaats), Freya Zandstra (coördinator De Voedselwerkplaats), Oscar Jansen (coördinator Energiewerkplaats), Sybrand Frietema (specialist duurzaamheid)

Projectcollega's

Tineke Helmers (project toekomstbestendige dorpshuizen), Minne Hovenga (KlimOp (verduurzaming))

Colofon

Tekst: Theo Andreae, Lysbeth Andela
Beeld: Doarpswurk
Vormgeving: Hilco Wiersma

Dit jaarverslag is een uitgave van:

Doarpswurk
Buorren 28
9012 DH Raerd
(0566) 625 010
info@doarpswurk.frl
www.doarpswurk.frl

Idoarpsiwurki

foar de mienskip fan no en moarn

www.doarpswurk.frl

facebook.com/doarpswurk

bskyapp/profile/doarpswurk.frl

linkedin.com/company/stichting-doarpswurk

instagram.com/Doarpswurk